CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Hydref 2014

YN BRESENNOL:	Cynghorydd Vaughan Hughes (Cadeirydd) Cynghorydd Jim Evans (Is-Gadeirydd) Cynghorwyr Lewis Davies, Richard Dew, Ann Griffith, John Griffith, Derlwyn Hughes, Kenneth Hughes, Trefor Ll. Hughes, Victor Hughes, W. T. Hughes, Aled M. Jones, Gwilym O. Jones, H. Eifion Jones, Raymond Jones, Richard O. Jones, R. Meirion Jones, Alun Mummery, R.G. Parry, OBE, Dylan Rees, J. Arwel Roberts, Peter S. Rogers, Alwyn Rowlands, Dafydd R. Thomas, Ieuan Williams
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Plant) (ar gyfer eitem 6) Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Oedolion) (ar gyfer eitem 6) Rheolwr Cynllunio Busnes a Rhaglen (ar gyfer eitem 6) Uwch Gyfrifydd (Cynllunio Strategol) (ar gyfer eitem 7) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorwyr Llinos M. Huws, Carwyn Jones, R. Llewelyn Jones, Nicola Roberts

1. COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfodydd blaenorol o Gyngor Sir Ynys Môn a gynhaliwyd ar y dyddiadau canlynol :-

- 8 Mai, 2014 (10:30 a.m.)
- 8 Mai, 2014 (Cyfarfod Blynyddol) (2:00 p.m.)
- 29 Gorffennaf, 2014 (Arbennig)

2. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni wnaed unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

3. DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, Y PWYLLGOR GWAITH NEU'R PRIF WEITHREDWR

Gwnaeth y Cadeirydd y cyhoeddiadau a ganlyn:

- Bydd cynrychiolwyr o Swyddfa’r Comisiynydd Gwybodaeth yn ymweld â Swyddfeydd y Cyngor yn ystod yr wythnos yn dechrau 13 Hydref.

• Mae ymarfer ymgynghori cyhoeddus yn cael ei gynnal gan Horizon hyd 8 Rhagfyr 2014 ar ei gynlluniau ar gyfer prosiect Wylfa Newydd.
• Rhaid oedd llongyfarch pob un a oedd yn llwyddiannus mewn cystadlaethau yn Sioe Frenhinol Cymru (Gorffennaf), yr Eisteddfod Genedlaethol (Awst) a Sioe Ynys Môn (Awst). Cyfeirir yn benodol at y Cynghorydd Llinos M. Huws ar lwyddiant y teulu yn y categori ar gyfer y gwartheg godro gorau yn Sioe Amaethyddol Môn.
• Rydym am longyfarch pob un o ddisgyblion yr ysgolion uwchradd oedd yn llwyddiannus yn eu harholiadau'r Haf hwn ac i rai o blith staff y Cyngor a lwyddodd yn eu harholiadau proffesiynol.
• Llongyfarchiadau i Iolo Hughes, Llanfechell, disgybl yn Ysgol Syr Thomas Jones, Amlwch sydd yn bencampwr rhedwyr mynydd Prydain a Gogledd Iwerddon o dan 20 oed, ac i holl aelodau Tîm Gemau'r Gymanwlad Cymru fu'n llwyddiannus yn creu record am fedalau a enillwyd gan dîm Cymru yn y Gemau yn Glasgow yn ystod yr haf.
• Llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Jim Evans a Mrs Evans ar ddathlu eu Priodas Aur.
• Llongyfarchiadau i'r Cynghorydd Richard Owain Jones sydd hyd yn hyn wedi codi 12k tuag at achosion da lleol drwy feicio o Amlwch i Gaerdydd.
• Nodwyd bod 2014 yn flwyddyn canmlwyddiant dechrau'r Rhyfel Byd Cyntaf.

Talodd y Cynghorydd Aled Morris Jones, yn ei gapasiti fel Pencampwr y Lluoedd Arfog deyrnged i rai oedd wedi brwydro ac wedi gwneud aberthau yn ystod y rhyfel gan grybwyll yn benodol yr unigolion o Ynys Môn a Chymru oedd wedi ennill bri yn ystod cyfnod y Rhyfel Mawr. Cyfeiriodd hefyd at y cyfraniad a wnaed gan nifer o gynghorau cymuned tuag at y Gofeb yn Ypres yng Ngwlad Belg i rai o Gymru a fu farw yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf.

• Cyhoeddodd y Cadeirydd y bydd gwasanaeth arbennig yn cael ei gynnal yng Nghaergybi ar 15 Hydref i goffau'r cysylltiad rhwng y dref a'r Iseldiroedd.

4. CWESTIYNAU A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.12.2 Y CYFANSODDIAD

Ni dderbyniwyd yr un.

5. CYFLWYNO DEISEBAU

Ni dderbyniwyd yr un.

6. ADRODDIAD PERFFORMIAD 2013/14

6.1 Adroddwyd bod y Pwyllgor Gwaith, yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Medi 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn :-

Dirprwyo i'r Dirprwy Brif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Deilydd Portffolio ar gyfer Perfformiad Corfforaethol, hawl i gwblhau a chyhoeddi'r cynllun llawn i'w gyflwyno i'r Cyngor llawn ym mis Hydref.

6.2 Cyflwynwyd i'w ystyried adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr yn cynnwys Adroddiad Perfformiad Cyngor Sir Ynys Môn am 2013-14.

Rhoddodd y Prif Weithredwr gyflwyniad gweledol lle'r oedd yn amlygu'r prif gasgliadau o'r dadansoddiad o berfformiad y Cyngor yn ystod 2013-17 yn erbyn cyfres o ddangosyddion cenedlaethol ac yn erbyn yr addewidion a wnaed yn ystod blwyddyn gyntaf Cynllun Corfforaethol pedair blynedd y Cyngor am 2013-17. Cyfeiriodd at y tri phrif faes gwasanaeth oedd yn ffurfio ffocws y gwelliant yn ystod y cyfnod mewn perthynas ag Addysg, Gwasanaethau Plant ac Oedolion a chrynhowyd sut yr oeddent wedi perfformio. Yn gyffredinol, roedd safiad yr Awdurdod yn 10fed allan o'r 22 Awdurdod yng Nghymru ar ddiwedd 2013/14 yn cynrychioli gwelliant yn ei sefyllfa yn ystod y ddwy flynedd flaenorol ac yn nodi bod perfformiad Cyngor Sir Ynys Môn yn symud tuag at i fyny a'i fod yn gallu bodloni un o brif amcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdodau Lleol yng Nghymru sef gallu arddangos gwelliant parhaus. Yr her yw cynnal y momentwm a chynyddu cyflymder y gwelliant.

Tynnodd y Deilydd Portffolio ar gyfer Perfformiad Corfforaethol sylw at faint y gwaith oedd y tu ôl i'r adroddiad. Siaradodd Aelodau'r Cyngor am yr adroddiad a thra roeddent yn cydnabod y gwelliannau a wnaed ar draws ystod o feysydd gwasanaeth, roeddent hefyd yn cydnabod bod angen gwneud gwaith pellach i barhau i roi sylw i'r meysydd a nodwyd fel rhai sy'n tanberfformio er mwyn parhau gyda'r patrwm o wella.

Penderfynwyd derbyn a chymeradwyo'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol am 2013/14 i'w gyhoeddi erbyn y dyddiad cau statudol ar 31 Hydref.

7. ADOLYGIAD BLYNYDDOL RHEOLI'R TRYSORLYS 2013/14

7.1 Adroddwyd bod y Pwyllgor Gwaith, yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod ar 8 Medi 2014 wedi penderfynu "derbyn yr adroddiad".

7.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro yn cynnwys yr Adolygiad Rheoli Trysorlys Blynyddol am 2013/14.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith a derbyn yr Adolygiad Rheoli trysorlys Blynyddol am 2013/14.

8. NEWIDIADAU CYFANSODDIADOL - RHEOLAU GWEITHREFN Y CYNGOR A PHENODI CADEIRYDD Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

8.1 I adrodd bod y Pwyllgor Gwaith, yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Medi 2014, wedi penderfynu fel a ganlyn:

Argymell i'r Cyngor llawn bod y Cyngor yn cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad fel oedd wedi ei amlinellu yn yr adroddiad.

8.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro mewn perthynas â'r uchod.

Cynigiodd y Cynghorydd Meirion Jones welliant, a chytunwyd arno, i eiriad Rheol Gweithdrefn y Cyngor 4.1.2.7 (i) i ddarllen "derbyn a chadarnhau'r rhestr o benodiadau i gyrff allanol nad oes yn rhaid iddynt fod yn Aelodau o'r Pwyllgor Gwaith yn unol ag adran 5.8.4.2.". Cadarnhaodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) ei bod yn fodlon gyda'r gwelliant ac yn ei gefnogi. Cynigiodd y Cynghorydd Meirion Jones hefyd y byddai darllen Cyfansoddiad y Cyngor ar-lein yn haws pe gellid darparu cyswllt i adrannau unigol.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhelliad y Pwyllgor Gwaith gyda'r newid a gytunwyd i Reol Gweithdrefn 4.1.2.7. (i)

9. NEWIDIADAU CYFANSODDIADOL – Y FLAENRAGLEN WAITH

9.1 Adroddwyd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 19 Mai 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:

I argymell i'r Cyngor Sir -

- *Bod y gwelliant arfaethedig i Rhan 4.2.12 y Cyfansoddiad fel y manylir arno yn yr atodiad i'r adroddiad yn cael ei gymeradwyo, a*
- *Bod y Swyddog Monitro'n cael ei hawdurdodi i ddiweddaru'r Cyfansoddiad yn unol â hynny.*

9.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro ynglŷn â'r uchod.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith.

10. NEWIDIADAU CYFANSODDIADOL - RHEOLIADAU ABSENOLDEB TEULUOL

10.1 Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith, yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Gorffennaf 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn :-

Argymell i'r Cyngor Sir :-

- *Ei fod yn cymeradwyo'r newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor fel oedd i'w gweld yn Atodiad 1 yr adroddiad.*
- *Y bydd Is-Bwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn cael ei sefydlu i'r pwrpas o wrando apeliadau o dan y Rheoliadau.*
- *Pan fo Aelod yn cymryd absenoldeb teuluol o dan y Rheoliadau, ac yn derbyn uwch gyflog, ni fydd yr uwch gyflog hwn yn cael ei dalu yn ystod unrhyw gyfnod o absenoldeb teuluol sydd yn fwy na phythefnos. Yn unol â'r Rheoliadau, mae Aelodau yn parhau i fod yn gymwys i dderbyn eu lwfans sylfaenol. Gellir penodi dirprwy i lanw dros yr Aelod ar absenoldeb teuluol cyn belled ag y bo'r cyfnod o absenoldeb yn parhau am fwy na phythefnos, a bydd gan y dirprwy hawl i dderbyn uwch gyflog lle bo'n briodol.*
- *Y rhoddir awdurdod dirprwyedig gan y Cyngor i'r Prif Weithredwr i ganslo neu i ddiweddu cyfnod o absenoldeb teuluol nad yw yn dod o dan y Rheoliadau.*

10.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) yng nghyswllt yr uchod.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith yn hyn o beth.

11. NEWIDIADAU I'R CYFANSODDIAD - MYNYCHU O BELL

11.1 Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Gorffennaf 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:

Argymell i'r Cyngor Sir :-

- *Ei fod yn nodi'r adroddiad a'r disgresiwn a ddarperir yn Adran 4 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.*
- *Ei fod yn gwrthod y defnydd o drefniadau mynychu o bell ar hyn o bryd.*

11.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro yng nghyswllt yr uchod.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Ann Griffith at yr angen i annog mwy o bobl yn cynnwys unigolion o oed gweithio, i gymryd rhan yn y broses ddemocrataidd er mwyn hyrwyddo a sicrhau democratiaeth iach ac amrywiol. Byddai cyflwyno cyfleusterau mynychu o bell yn helpu yn hyn o beth. Dywedodd ei bod yn credu ei fod yn bwysig bod y Cyngor yn cefnogi'r fenter hon mewn egwyddor er mwyn ei gwneud yn haws i unigolion, beth bynnag fo'u hamgylchiadau, i gymryd rhan mewn democratiaeth leol.

Dywedodd Arweinydd y Cyngor ei fod yntau hefyd yn gefnogol i'r syniad o fynychu o bell mewn egwyddor, ond bod yr adroddiad yn cyfeirio at y goblygiadau technegol ac adnoddau o gyflwyno'r cyfleuster hwn ar hyn o bryd. Mae hwn yn fater y gellir ail-ymweld ag ef wrth i'r gofynion a'r gallu i gyfarfod â hwy ddod yn fwy eglur.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith yn yr achos hwn.

12. NEWIDIADAU CYFANSODDIADOL - FFRAMWAITH POLISI

12.1 Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Medi 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:

"Argymell i'r Cyngor llawn bod y Cyngor yn cymeradwyo'r newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor fel yr amlinellwyd yn yr adroddiad".

12.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro mewn perthynas â'r uchod.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith.

13. NEWIDIADAU CYFANSODDIADOL - RHEOLAU SEFYDLOG

13.1 Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Medi 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:

Argymell i'r Cyngor llawn :-

• *Ei fod yn nodi cynnwys y Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Diwygiad) (Cymru) 2014 ("Rheoliadau 2014").*
• *Ei fod yn Cyfarwyddo'r Swyddog Monitro i ddiwygio'r Cyfansoddiad i adlewyrchu'r newidiadau sydd raid wrthynt er mwyn sicrhau bod y Cyfansoddiad yn gyson â Rheoliadau 2014 fel y manylir ar y rheini yn yr adroddiad. Mae Rheoliadau 2014 yn gwneud newidiadau i Reoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog)(Cymru) 2006 ("Rheoliadau 2006) o ganlyniad i newidiadau a gyflwynwyd gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.*

13.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro ynglŷn â'r uchod.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwaith.

14. AMSERIAD CYFARFODYDD Y CYNGOR

14.1 Adroddwyd bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Mehefin 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:

"Argymell i'r Cyngor bod y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro yn paratoi cynigion o 2015 ymlaen yn cynnwys opsiynau i gynnal cyfarfodydd ar ddyddiau penodol o'r wythnos, a bod cynrychiolydd ar gyfer pob grŵp yn helpu gyda'r broses hon".

14.2 Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro yng nghyswllt yr uchod.

Penderfynwyd cymeradwyo argymhellion y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yng nghyswllt yr uchod.

Y Cynghorydd Vaughan Hughes
Cadeirydd